

सर्गः ४

नयविद्धिर्नवे राज्ञि सदसच्चोपदर्शितं । पूर्व
 एवाभवत्पक्षस्तस्मिन्नाभवदुत्तरः ॥ ९ ॥ मन्दो
 त्कण्ठाः कृतास्तेन गुणाधिकतया गुरौ । फलेन
 सहकारस्य पुष्पोद्गम इव प्रजाः ॥ १० ॥ पञ्चानामपि
 भूतानामुत्कर्षपुष्पुर्गुणाः । नवे तस्मिन्महीपाले
 सर्व्वन्नवमिवाभवत् ॥ ११ ॥ यथा प्रह्लादनाचन्द्रः
 प्रतापात्तपनोयथा । तथैव सोमदन्वर्थ्याराजा
 प्रकृतिरञ्जनात् ॥ १२ ॥

नयेति । नयविद्धिः नीतिशास्त्रे पण्डितैः रघौ सत् असच्च
 वस्तु उपदर्शितं विज्ञापितं तयोर्मध्ये रघोः पूर्वःपक्षः सदस्तु
 अभवत् न उत्तरः असदस्तु किं रघौ नवीने ॥ ९ ॥ मन्देति ।
 गुणस्याधिकतया तेन रघुणा गुरौ दिलीपविषये प्रजाः
 मन्दा उत्कण्ठाः यासांताः कृताः यथा आम्रस्य फलेन पुष्पाणां
 उत्पत्तिविषये ॥ १० ॥ पञ्चानामिति । पृथिव्यादीनां पञ्चानां
 गन्धादयः गुणाः उत्कृष्टा वभूवुः देवात्प्रेक्षते सर्व्वं वस्तु नवं
 अभवत् कस्मिन्सति तस्मिन् रघौ भूपाले नवीने सति ॥ ११ ॥
 यथेति । यथा प्रह्लादनात् चन्द्र इति अन्वर्थः एवं प्रतापात्
 तपन इति अन्वर्थः तथैव राजा प्रकृतेः प्रजायाः रञ्जनादन्वर्थो
 भूत् ॥ १२ ॥